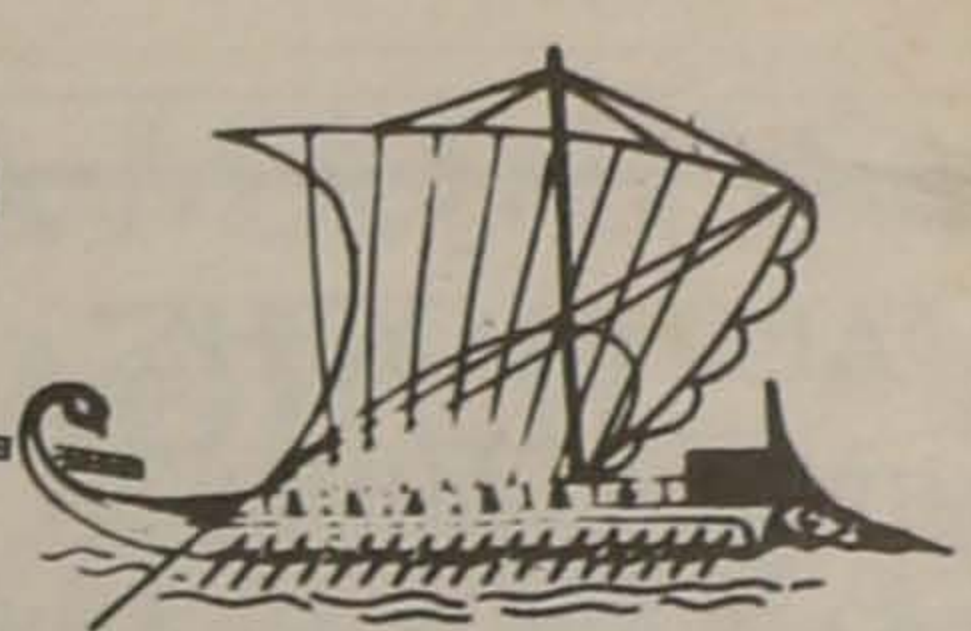
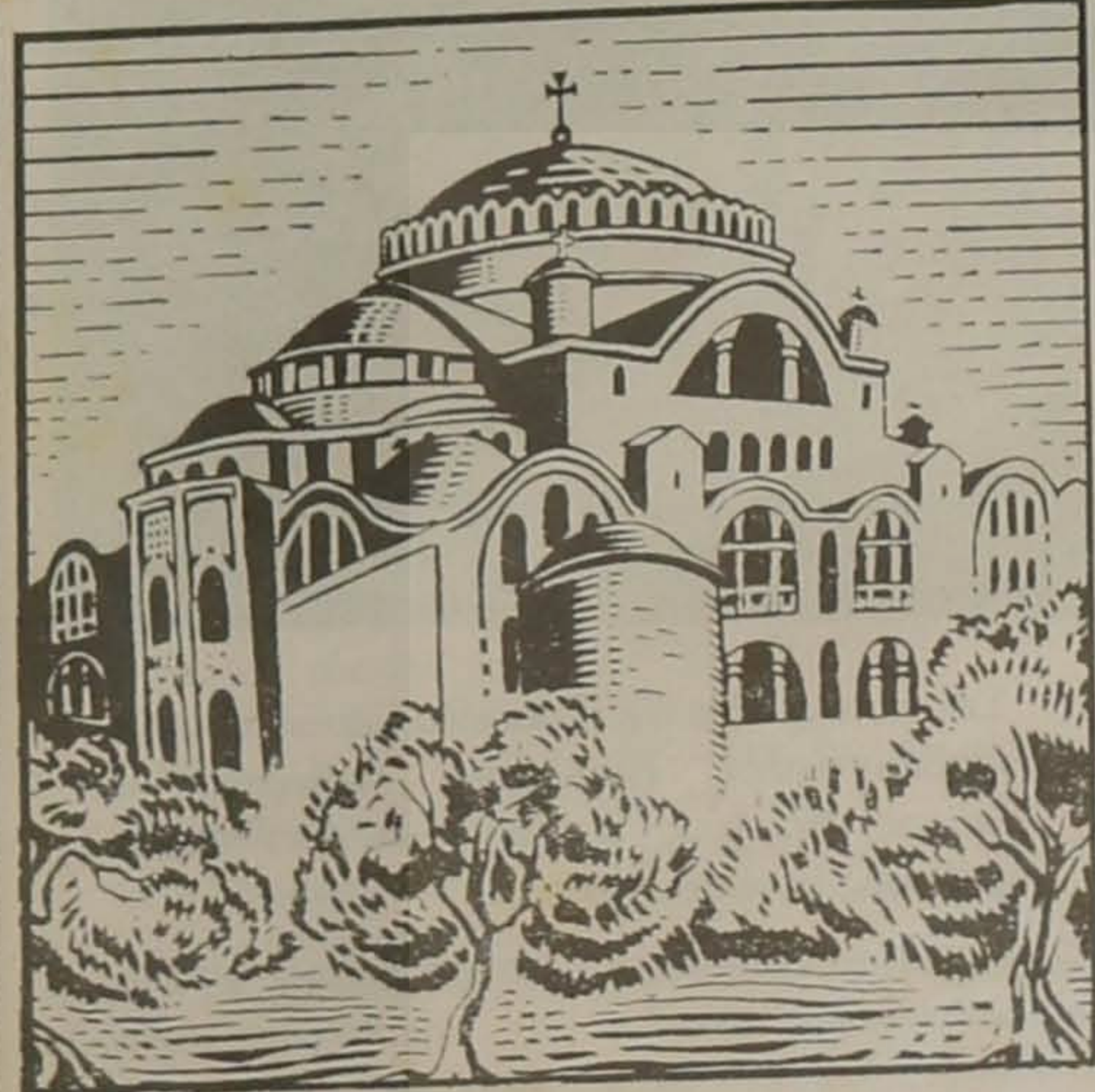

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 2ο Αρ. φύλλου 17 ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ 1990

29 Μαΐου 1453!

"Απ' Ουρανού χαρτίν έρθεν σ' Αγιά Σοφιάς την πόρταν!
Χρόνια έρθαν κι' επέρασαν καιροί έρχουν και πάνε!
Νεσπάλθαν τα κλειδιάδες κι' επέμνεν κλειδωμένον!
Απ' Ουρανού θέλ' Μάστοραν κι' από την Γήν Εργάτεν!"

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Ενημερώσεις

Το πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου θα αρχίσουν από το θεατρικό όμιλο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας οι θεατρικές παραστάσεις του έργου "Σειράν κι καλάνω" της Άννας Μαυροπούλου - Βαφειάδου.

Εντός των ημερών θα εκδοθεί το πρόγραμμα των παραστάσεων.

* *

Εντός των ημερών αναμένεται η κυκλοφορία του δίσκου με τα ποντιακά τραγούδια που ηχογράφησε η χορωδία της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας. Τα προγνωστικά λένε, ότι η επιτυχία της κυκλοφορίας του δίσκου είναι εξασφαλισμένη.

Ο "Αργοναύτης" συγχαίρει για άλλη μια φορά τους συντελεστές του δίσκου Κώστα Καραπαναγιωτίδη, υπεύθυνο και επιμελητή της ηχογράφησης, καθώς και τα μέλη της χορωδίας για την μεγάλη τους αυτή προσφορά στην ποντιακή παράδοση.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΓΙΑ ΤΟ "ΚΛΕΙΣΙΜΟ" ΚΟΡΥΦΑΙΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Μεγάλη η συμμετοχή των Ποντίων Καλλιτεχνών στην προγραμματισθείσα από την Ευξείνου Λέσχη Βέροιας για τις 13 Ιουνίου 1990 "Ποντιακή Βραδιά". Στη φωτογραφία διακρίνονται οι Αλέξ.

Τσακουρίδης, πρόεδρος του Δ.Σ. της ΕΛΒ, τα μέλη της Λέσχης Βάσω Μπρανιάτου, Μπάμπης Καπουριτίδης, Παν. Μουρατιδής και οι Χρήστος Χρυσανθόπουλος και Χρήστος Παπαδόπουλος.

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σας προσκαλούμε στην ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΒΡΑΔΙΑ που διοργανώνουμε την Τετάρτη 13 Ιουνίου 1990 ώρα 8.30 μ.μ. στο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ (ΑΛΣΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ) Βέροιας για να τραγουδήσετε και να χαρέψετε με τους κορυφαίους ΠΟΝΤΙΟΥΣ λυράρηδες και τραγουδιστές.

Η παρουσία σας θα βοηθήσει στην ανέγερση του ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ μας ΚΕΝΤΡΟΥ για την διατήρηση της ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ και το πολιτιστικό ανέβασμα του τόπου.

Ευχαριστούμε για την παρουσία σας
Το Δ.Σ.

* Τιμή πρόσκλησης 1.000 δρχ.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Από το Μορφωτικό Σύλλογο του Συνοικισμού Καλλιθέας ανακοινώνεται ότι το πρόγραμμα των διήμερων εκδηλώσεων ειρήνης έχει ως εξής:

ΣΑΒΒΑΤΟ 26-5-90

1. Αγώνες Μπάσκετ μεταξύ του Α' και Ε' Γυμνασίου στο χώρο του Ε' Γυμνασίου, ώρα 6 μ.μ.

2. Εγκαίνια της αίθουσας του Μορφωτικού Συλλόγου,

Συνέχεια στην 3η σελ.

Για ενημέρωση ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΜΑΣ ΠΟΝΤΙΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.

1. ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι ομογενείς Πόντιοι που εγκαθίστανται στην Ελλάδα και αναζητούν εργασία στον ιδιωτικό τομέα μπορούν να απευθύνονται στα Γραφεία Εργασίας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), στην περιοχή της κατοικίας τους.

Επίσης, στα πλαίσια του προγράμματος επιχορήγησης νέων ελεύθερων επαγγελματιών για το 1990, ο ΟΑΕΔ επιχορηγεί όσους ομογενείς θέσουν εργασίας ο ΟΑΕΔ επιδοτεί τους εργοδότες που προσλαμβάνουν Πόντιους από την ΕΣΣΔ με 2.100 δρχ. την ημέρα για κάθε ομογενή Πόντιο που θα προσλάβουν.

Για τη δημιουργία νέων

Πόντιους θέλουν να ανοίξουν δική τους μικρή επιχείρηση με 300.000 δρχ. για δραστηριότητες εμπορίου και παροχής υπηρεσιών, και με 400.000 δρχ. για μεταποιητικές δραστηριότητες.

Περαιτέρω πληροφορίες στα γραφεία του ΟΑΕΔ

2. ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Οι Πόντιοι από την ΕΣΣΔ

δικαιούνται δωρεάν ιατρικής, φαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης σε όλα τα Κρατικά Νοσοκομεία και τα Κέντρα Υγείας.

3. ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ - ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Το υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο Οργανισμός

Συνέχεια στην 3η σελ.

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Η προσφορά των Ποντίων στη Βυζαντινή Μουσική

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Τον 12ο αιώνα συστηματικοποιείται η γραφή της Β.Μ. ακόμα περισσότερο. Μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης ο Ιερέας Βασίλειος κι οι Πόντιοι ιεροψάλτες Παναγιώτης Χαλάτσογλου κι ο μαθητής του Ιωάννης Αιθιοπιάκος τη γραφή της.

Το 1814 λύνεται το πρόβλημα της γραφής της Βυζαντινής Μουσικής με νέα ση-

μεία γραφής "τους χαρακτήρες" που κάθε σημείο φανερώνει ένα φθόγγο.

Τέλος, το 1881 επιτροπή καθορίζει τα διαστήματά της και συγγράφει θεωρητικό για τη διδασκαλία της.

Σπουδαία προσφορά στην ανάπτυξη και διάδοση της Βυζαντινής Μουσικής είχε και το κομμάτι του Ανατολικού Ελληνισμού, ο Πόντος. Υπήρχε εκεί

μουσική παράδοση. Μεγάλη συμβολή στην όλη μουσική παιδεία είχαν τα φημισμένα Φροντιστήρια Τραπεζούντας κι Αργυρούπολης, ο ναός της Αγίας Σοφίας Τραπεζούντας κι οι ξεκουστές Μονές της Παναγίας Σουμελά, του Αγίου Γεωργίου Περιστερεάτα, του Αγίου Ιωάννη του Βαζελώνα της Παναγίας Γουμερά.

Η ποντιακή λύρα, το λαϊκό αυτό όργανο, που τόσο αγαπήθηκε δεν έμεινε μακριά από τη Β.Μ. Η λύρα παίζει τις βυζαντινές κλίμακες και ζωντανεύει ακριτικά τραγούδια.

Καρπός της όλης μουσικής παιδείας του Πόντου ήταν να "εκπορευούνται" από εκεί μεγάλοι μουσικοδιδάσκαλοι και ιεροψάλτες. Από τον

Πόντο ο άρχων Πρωτοψάλτης της Μεγάλης Εκκλησίας, Παναγιώτης Χαλάτσογλου κι ο μαθητής του Ιωάννης, ο Τριαντάφυλλος Γεωργιάδης από το Ακ - Σαζ, που έγινε πρωτοψάλτης του Πατριαρχείου κι ο γιός του Κρίτων, Πρωτοψάλτης της Αγ. Τριάδας Αμπελοκήπων κι εκδότης σειράς μουσικών βιβλίων, Ευστράτος Τιμωνίδης από τα Κοτύωρα, Πρωτοψάλτης της Παναγίας της Καφαπανής της Κωνσταντινούπολης κι ιδρυτικό μέλος του Συλλόγου "Φίλων της Βυζαντινής Μουσικής". Οι Ιεροψάλτες Χαρίλαος Ψωμιάδης από το Μπουλατζάκι και Ξενοφών Ακογλου από τα Κοτύωρα. Από τον Πόντο κι ο Θεόδωρος Θεοδοσόπουλος κι ο γιός του

Χρύσανθος, Πρωτοψάλτης του Αγ. Δημητρίου Θεσσαλονίκης, ο Κωνσταντίνος Γαϊτανίδης από τη Σεβάστεια του Πόντου, Πρωτοψάλτης του Μητροπολιτικού Ναού Κιλκίς, Πόντος κι ο καλλιφώνος Πρωτοψάλτης Παναγιώτης Καμπανίδης του Αγ. Κωνσταντίνου Ομόνοιας. Κι άλλοι πολλοί, που αν ήθελε κάποιος να τους αναφέρει, θα έπρεπε να γεμίσει σελίδες πολλές.

Μια θαυμάσια προσφορά των Ποντίων στη Βυζαντινή Μουσική, που και σήμερα συνεχίζεται με τον ίδιο ζήλο και την ίδια αγάπη. Είναι η Βυζαντινή Μουσική εθνική κληρονομιά που έχει ρίζες της τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία.

Η Βυζαντινή Μουσική αποτελεί το ξέσπασμα της ελληνικής ψυχής. Είναι το απαύγασμα της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης, η θρησκευτική μούσα, που συντροφεύει τον ελληνισμό στους θριάμβους και στις συμφορές. Ανακουφίζει και γαληνεύει το σκληρωμένο στην ύλη άνθρωπο και τον οδηγεί πέρα από τα γήινα.

Είναι η Βυζαντινή Μουσική ένα ανοιξιάτικο δέντρο. Οι ρίζες αυτού του δένδρου ξεκινούν από τους αρχαίους ελληνικούς χρόνους. Ο όρος Βυζαντινή Μουσική φανερώνει ότι η μουσική αυτή είναι κληρονομιά στους νεότερους λαούς από το Βυζάντιο ή καλύτερα από την Ελληνική Ανατολή. Ήταν το

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ
Δημόσιος Υπάλληλος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331-25.282
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΤΣΑΧΟΥΡΙΔΗΣ
Δικηγόρος
ΗΛΙΑΣ Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ
Φιλολόγος
ΟΔΥΣΣΕΑΣ Γ. ΓΩΝΙΑΔΗΣ
Ηθοποιός - Σκηνοθέτης
ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ Ε.Ε.
ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ
ΤΗΛ. 0331/66.913 - ΦΑΧ 0331/66.979
ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. 0331 - 28.356
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 500 δρχ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"
είναι στη διάθεση όλων των ανα-
γνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνο-
νται αν είναι δυνατόν δακτυλο-
γραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι
δεν επιστρέφονται

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΝΤΙΟΥΣ ΑΠΟ
ΤΗ ΣΟΒ. ΕΝΩΣΗ

1. Κοτρίδης Θωμάς: 10.000 δρχ.
 2. Αφοί Σαββίδη, "ΑΣΤΗΡ Α.Ε.": 30.000 δρχ.
 3. Αφοί Γαβριηλίδη, Γεωργικά μηχανήματα: 50.000 δρχ.
 4. Οικογένεια Καλαιντζή Νίκου: 30.000 δρχ.
 5. Ευφραιμίδου Ζωή (Μακροχώρι): 17.000 δρχ. και ρούχα
- Το Δ.Σ. και η Ομάδα Συμπαραστάσης της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας ευχαριστούν θερμά τους παραπάνω συμπατριώτες μας για την αδελφική τους χειρονομία. Περιμένουμε και άλλους μιμητές. Οι ανάγκες είναι μεγάλες.

ΜΕ ΤΟ ΦΑΚΟ ΤΟΥ
"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Στη φωτογραφία η κ. Τασούλα Γανοπούλου, ο χοροδιδάσκαλος Βασιλάκης Ασβεστάς, ο λυράρης Λάζαρος ανάμεσα σε μια ομάδα εκμάθησης ποντιακών χορών.

Με ιδιαίτερη χαρά επισκέφθηκε ο "Αργοναύτης" το τμήμα εκμάθησης ποντιακών χορών της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, που λειτουργεί στο Συνοικισμό του Εθνικού Σταδίου. Ήταν μία ευχάριστη έκπληξη για το έργο που συντελείται. Ομορφη η αίθουσα διδασκαλίας του 5ου Συνοικιακού Συμβουλίου, η οποία διατίθεται δωρεάν από το Δήμο για τη λειτουργία του τμήμα-

στος. Είκοσι οκτώ παιδιά συγκεντρωμένα. Ανάμεσά τους ο εξαίρετος νεαρός χοροδιδάσκαλος Βασιλάκης Ασβεστάς, η οικοδέσποινα Τασούλα Γανοπούλου της οποίας η συμβολή στο έργο της λειτουργίας του τμήματος είναι πολύ μεγάλη και ο συμπαθέ-

στατος λυράρης Λάζαρος.

Σας θαύμασα παιδιά. Τις επιθυμίες σας για την απόκτηση ποντιακής στολής και συμμετοχής σας στις εκδηλώσεις της Λέσχης τις μετέφερα στο Δ.Σ. Να είστε βέβαιοι ότι γρήγορα θα σας χειροκροτήσουμε. Το αξίζετε.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Αν 'κι θέλεις να πίνω, δέβα
ποίσον άτς εσύ ποπαδικήν
(Ν. Τοπαλίδης)

Ο ποπα Κωνσταντίνος ο Κογκοσσιάς, σα Φτελένια εποίεν ποπαδικήν, εσφωρεμένον πολλά εγάπανεν το ρακίν κι έπινεν, επαραμεθύνεν και άλλο ντ' εποίεν 'κ εξέρην μίαν 'κ έτον, δεύτερον 'κ έτον, επουγαλεύταν και εγκάλεσαν άτον στον δεσπότη.

Ο δεσπότης έστειλεν κ' εκούξεν άτον και είπεν άτον: Πάτερ παπα Κωνσταντίνε ακούω πολλά πίντζ και ευτάς ανησυχίας αυτά στο σχήμα μας 'κι ταιριάζνε.

Ο ποπα Κωνσταντίνος νιά εδέκεν νιά ε-παίρεν και είπεν τον δεσπότη: Δεσπότη μου, εκεισπάν - καικά τα χωρία μακρά είν' τ' έναν ασ άλλο, ανάμεσα 'τουν υλέπτα είναι και οι λύκ και άρκτο τιβόλ παίζνε: μεσανυχτί έρχουνταν κούζνε με να πώ δίγω κάπνην μετάδοσπν, ογώ'αν κι σύρω κάμπσας ασ σ' οσπίτ' 'κ εβγαίνω και αν κι θέλεις να πίνω, δέβα ποίσον άτς εσύ ποπαδικήν και πριν να τελέν το λόγον ατ, εκπάστεν να εβγαίν.

- Κάθκα τσιάνουμ ειπε άτον ο δεσπότης, κι λέω σε μη πίντζε πιά, άμα μη παραδεβαίεις άτο.

Κι απαδά σήν Τραπεζούντα πως
θα πάω εύκαιρος;
(Κ. Παυλίδης)

Η Θυμία τη Κατεφορίτζας ασ σ' Ισχνανάντων, εξέβεν σόν παρχάρ, εδουβάντζεν, εποίκεν εννέα οκάδας βούτορον, εφορτώθεν άτο και εκπάστεν να κατηβαίν' σήν Τραπεζούνταν πουλει άτο: Σή Κιμισσλή, αργαστεράς ερώτεσεν άτεν ντό έχ σο καλάθν ατς.

- Βούτορον είπεν η Θυμία.

- Και πόσον θα πουλείς άτο;

Ερώτεσεν ιαρίφς.

- Δώδεκα γορόσσια είπεν η Θυμία.

- Θυμία είπεν αργαστεράς, έεις τύχην, ογώ παβούτορον αραεών' αγοράζω, κατή-βασον ασ ζυγιάζομε και παίρ' άτο, ογώ παραδώδεκα γορόσσια θα δίγω σε.

Η Θυμία ενούτζεν ένα ξαί, κ' επεκεί είπεν άτον: Κι απαδά σήν Τραπεζούνταν πως θα πω εύκαιρος; Αν ο Τούρκον και αν η Θυμία, το βουρον' κ εδέκεν άτον.

Νισάν εδώκαν άτόν
(Ευτ. Σωτηριάδου)

Ο Γιάννης α σή Βαρενού, ένα ξαί απαγκές επέγγεν. Οταν επέθανεν η μάνα τ', οι γειτονάδες, έβαλαν σο μανί'ν ατ έναν μαύρον κερδέλαν. Ο Γιάννης τερει άτό, και χαιρέται, εθάρρεσεν νισάν εδώνα άτόν.

Εκάτεσεν να μοιρολογά την μάναν ατ.

- Μάνα κουρκουμέλα σουτ τέρεν τον γυιέ σ'... κουπερνάτορας έ-έμν'...

Ποντιακοί Οικισμοί

Η Μικρή Σάντα Βέροιας

ΤΟΥ Κ. ΜΙΧΑΛΗ ΠΙΣΤΟΦΙΔΗ

Συνέχεια από το προ-
ηγούμενο

Υποχρεωτικά στήσαμε αντισκίνα, τα οποία μας έδωσε ο επικοισμός η Υ.Α.Π. (Υπηρεσία Αποκαταστάσεως Προσφύγων) και από τότε έμεινε η τοπωνυμία (τα τσαντήρια).

Μείναμε εκεί έως τις 20 Σεπτεμβρη και στις 21 ήλθαν πολλά ζώα μαζί με θλάκους αγωνιάτες και μας πήγαν στο χωριό. Λέμε χωριό, αλλά χωριό δεν υπήρχε, παρά μόνο καλάσματα και μάλιστα σκεπασμένα με βάτα, θάμνους και πάρα πολλές καρυδιές και καραγάσια. Σαν οικοδομή, μόνο η εκκλησία του Αγ. Δημητρίου εσώζετο.

Δρόμος δεν υπήρχε, μόνο ένα μονοπάτι που κατέβαινε προς τον Αλιάκμονα, και ένα προς την Ράχη Τσεκούρ, όπου υπήρχαν κτηνοτρόφοι.

Η Τσερκόβιανη, όπως ελέγετο τότε, εκτίσθη το πρώτο το 64 π.Χ. Ονομάζετο δε Βερμόδιο, και εκατοικείτο από 600 και πλέον οικογένειες. Οι

κάτοικοι ασχολούντο με τη γεωργία, κτηνοτροφία και κατά κύριον λόγο ήταν μαρμαράδες.

Εξόρυξη και κατεργασία. Είχε φούρνους, σιδηρουργεία, πεταλοτεία, σαγματοποιεία, σιτοπωλεία κ.α.

Στην Τσερκόβιανη εγένετο και κάθε μήνα αγορά. Μέσα από το Βερμόδιο περνούσε η Εγνατία Οδός. Σώζονται και σήμερα σε τρία σημεία τα μάρμαρα του λιθόστρωτου. Ίον μεταξύ Λευκόπετρας και Σάντας, 2ον στην πλατεία της Σάντας και 3ον στην θέση Γελαδαριά, 3ο κλμ. έξω από την Σάντα προς Κοζάνη.

Το Βερμόδιο κατεστράφη πολλές φορές, αλλά η ολοσχερής καταστροφή του έγινε από τον Τούρκο Λοπούτ Πασά, περίπου στο 1770, οπότε κατεστράφηκαν και άλλα 11 χωριά την ίδια νύχτα. Από τους κατοίκους της Τσερκόβιανης, ολίγοι κατόρθωσαν να σωθούν από το γιαναγάνι των Τούρκων. Μερικοί από τους διασωθέντες κατέφυγαν πέραν του Αλιάκμονος και εγκαταστάθηκαν στο χωριό Σκούλιαρι. Και σήμερα ακόμη τους αποκαλούν Τσερκο-

βιανίτες. Τα στοιχεία αυτά περί Βερμούδιου τα εδιάβασα το 1926. Το βιβλίο μου το έδωσε ο από πατέρα θείος μου Χρήστος Πιστοφίδης. Το βρήκε δε εργαζόμενος σαν οικοδόμος στο πατρικό σπίτι των αδελφών Αντωνιάδη, φαρμακοποιού, ιατρού Σόλωνος. Βεβαίως, εγώ σαν παιδί δεν έδωσα μεγάλη σημασία στο βιβλίο αυτό και το οποίο τι απέγινε δεν ξέρω, διότι εγώτο επέστρεφα στον θείο μου. Ευθυμούμαι πολύ καλά ότι ο ναός του Αγίου Δημητρίου εκτίσθη το 994 μ.Χ., είχε τρεις ιερείς. Αυτό σχετικά με το Βερμούδιον.

Όταν φθάσαμε στο χωριό η πρώτη φροντίδα μας ήτο να ανοίγουμε δρόμους (μονοπάτια) σε διάφορες κατευθύνσεις για να μπορέσει ο καθένας να βρει κάποια θέση να στίσει αντισκίνο. Υστερ από μια εβδομάδα συνεκροτήθη μια 4μελής επιτροπή από τους γεροντότερους και με την βοήθεια των νέων κάνανε μίαν προσωρινή διανομή οικοπέδων, η οποία και έμεινε μέχρι την οριστική διανομή που έγινε από συνεργείο Ρυμοτομίας το 1981.

Συνεχίζεται

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

Νέα Διεύθυνση:

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΕΧΑΟΓΛΟΥ

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ

ΓΙΑ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ, ΓΑΜΟΥΣ, ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ, Κ.Λ.Π.

ΤΗΛ. 28.356

Η ΕΚΠΟΜΠΗ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ

ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ

Κάθε Τετάρτη και από ώρα 18.35 έως 20.30 ακούεται η φωνή της Λέσχης από το Ραδιοφωνικό Σταθμό Ηραθίας "ΤΥΠΟΣ FM".

Την εκπομπή την επιμελείται και την παρουσιάζει με μεγάλη επιτυχία ο ερμηνευτής της ποντιακής μούσας Κώστας Καραπαναγιωτίδης και οι συνεργάτες του.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Στις 22-4-1990 και στην αίθουσα της ταβέρνας της Ε.Λ.Β. έγιναν μέσα σε ατμόσφαιρα χαράς οι αρραβώνες της δ. Κικής Αδαμίδου, μέλους του Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. και του κ. Αντώνη Κελεπούρη.

Θερμά συγχαρητήρια. Καλά στέφανα.
Ο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

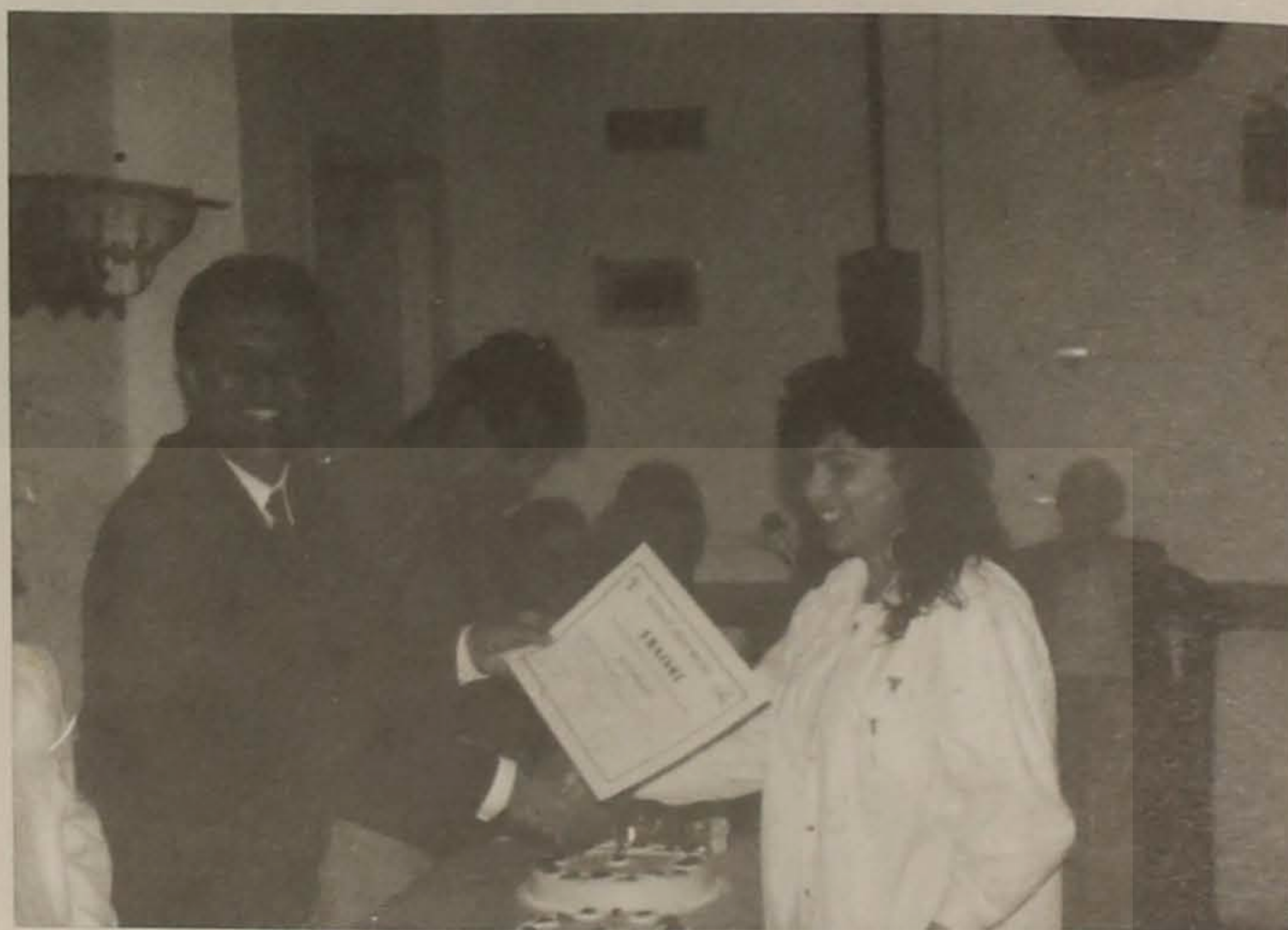
ΠΕΖΟΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΤΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΣΤΑΘΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

Επιμέλεια - Παρουσίαση:

Οδυσσέας Γ. Γωνιάδης

ΕΛΗΞΑΝ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΛΥΡΑΣ

Στη μόνιμη από την απονομή του αναμνηστικού επιπέδου.

στης, Μαυρίδης Παύλος, Κοζιοιδη Ιωάννης, Τσογκίδης Πέτρος, Ευλαπειδής Σάββας, Καλαϊτζής Παύλος, Καλάτης Αντώνιος, Σεραϊδής Αρης, Τσακουρίδης Γιώργος και Φωτιάδης Μανώλης.

Είμαι υποχρεωμένος να κλείσω σήμερα το κεφάλαιο που λέγεται ΣΤΑΘΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ, χωρίς αυτό να σημαίνει πως το εξάντησα, αλλά, γιατί υπάρχει ένας πολύ μεγάλος αριθμός ανθρώπων των γραμμάτων και των τεχνών τους οποίους θέλω να παρουσιάσω από αυτές τις στήλες της εφημερίδας μας.

Σας παρουσιάζω λοιπόν τον τόμο ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ που εκδόθηκε από τον ΦΑΡΟ ΠΟΝΤΙΩΝ στη Θεσ/νίκη το 1985 και περιλαμβάνει 15 θεατρικά έργα.

Τα έργα είναι τοποθετημένα κατά περιοχές. Ετσι έχουμε πέντε θεατρικά έργα που αναφέρονται στον Πόντο, τρία που συνδέουν τον Πόντο με την μητέρα πατρίδα και επτά που διαδραματίζονται στην Ελλάδα.

Όλα τα έργα διακρίνονται από την πολύ καλή δομή τους, είναι κυρίως ηθογραφίες και γραμμένα σε κατανοητό ποντιακά.

Σας μεταφέρω μια μικρή σκηνή από την ηθογραφία η "Τρυγώνα". Η φαντασία ή η πείρα σας ως συμπληρώσει το έργο. Καλύτερα όμως να τα αγοράσετε.

ΣΚΗΝΗ 21

Τρυγώνα: (Τακτοποιημένη τώρα) Σαν παρόν είμαι.

Θράσος: Θυγατέρα, τ' εσόν η τιμή έν' και τ' εμόν. Κουβαλεις μετ' εσέν και την τιμήν τ' αντρού σ'.

Τρυγώνα: Ποιον έν' πατέρα, τ' εμόν το καπαγιάντ'.

Θράσος: Ερρούξες σο ποτάμ' εσοκώθες, εκάθες, εντροπή τρανόν σ' εσέν να κουβεις άγουρον να γουρταρεύ'σε. Εποίκες αέτα' πως λέγνε;

Χατούνα: Εμέν αν ακούτεν...

Τρυγώνα: Επιστέφες, πατέρα, κ' εσού πως εγώ εκούζα...

Νικόλας: Πρέπ' να λέει ο Γιαννίτσος... Να γουρταρεύκομαι κ' εγώ πα.

Θράσος: Γιαννίτσο, ντό είδες, ντό έξες;

Γιαννίτσος: Θεί... θεί... θείο Θράσο... Ο Νικόλας σο ποτάμ' και η Τρυγώνα ση φρακτίν...

Νικόλας: Εγώ σο ποτάμ'!

Γιαννίτσος: Σο ποτάμ; Σο ποτάμ' κανείς κ' ερρούξεν... Κανείς... Κανείς...

Θράσος: Ντό έξες;

Νικόλας: (Τον αγριεύει) Γιαννίτσο...

Γιαννίτσος: Εβάρκιξεν "Νικόλααααα"...

Χατούνα: Και ποιον έν' η διαφορά;

Ανασίας: Ο Νικόλας εξέρ' τη διαφοράν.

Θράσος: Πολεμά και εγώ να εμπαινώ ση διαφοράν.

Τρυγώνα: Γιαννίτσο, εκούζα τον Νικόλαν, γιόζαμ τη κιφαλί ατ' έρθεν κ' εγώ εδωικά τον;

Γιαννίτσος: Εγώ... 'Κι ξέρω... φρακτία... ποτάμια... άμον άρωμαν κι άμον έννεφα... Ουφ... η καρδιά μ'...

Νικόλας: Αξέστεν, κατρί' τη θέσιονς μ' τ' Ανασία.

Θράσος: Νικόλα, άφς τα κατρία κατά μέρος, την αληθειάν, την αληθειάν θέλαμε ν'

ακούμε.

Νικόλας: Εχω ψήν κατενόν. Χιλλέλι καρδιάν 'κ έχω. Την Τρυγώναν σ' άρωμα μ' πιλέμ' 'κ ελέπ' στεν. Με τον θείο μ' τον Ανασιάν έμνες και είμες φίλ' ας διαβαιν' με και δεκαπέντε χρόνια. Σο ποτάμ' ερρούξα... για το κατίν ατ'...

Ανασίας: Εξετεν; Εξες Τρυγώνα; Ο Νικόλας αγαπά με και για τ' εμέν θυσιάν ίνε-ται. Ο Νικόλας έν' ο μικρόν αδελφό μ'.

Θράσος: Ατόσον κούριφ-μαν!...

Τρυγώνα: Ασόν άντρα μ' παίρ' ο Νικόλας θάρρος και γυροκλώσεται σ' οσπίτν εμον ολόερα, εφτάει μας τ' απάν αφικά και σύρω ασίκα βάσανα, κι ακούω ατόσα λόγια.

Χατούνα: Ανασία, ρίζα μ', εμέν αν ακούς, τον Νικόλαν κόψον ατον ασά κατωθύρια 'μουν κέσ'.

Νικόλας: Ο θείο μ' Ανασί-ας θα κόφτ' εμέν απαδακέσ'... (γελά ειρωνικά) Χί... Χί... Χί...

Γιαννίτσος: Πολλά παρακαλώ σας, σο φεύω. Νικόλα... η μανίτσα μ' ατόρα...

Χατούνα: Δέβα, Γιαννίτσο.

Νικόλας: Φύγου!...

Γιαννίτσος: Να είστεν καλά... Ούφ άρ' ατό έτον (φεύγοντας). νασάν εμέν (βγαίνει από τα δεξιά).

ΣΚΗΝΗ 22

Νικόλας: Φεύω κ' εγώ (αι-νιγματικά), άμα απαδά σ' οσπίτ' να κόπουμαι 'κ είμαι.

Τρυγώνα: Ακούς, πατέρα;

Ανασίας: Ξάν ντ' έπαθες;

Χατούνα: Νικόλα, να πας χάσαι.

Νικόλας: Πασάν να κάμαι; (γελά σαρκαστικά) Χί... χί... χί... (βγαίνει από τα δεξιά).

ΣΚΗΝΗ 23

Χατούνα: Χα πελάν!

Ανασίας: (νευριάζει) Άρ' αέτο εφτάτεν και 'κι αφήνετε με να κουμανταρίζω τ' οσπίτν μ' άμον ντο εγροικώ, άμον ντό πρέπ'...

Θράσος: Ανασία, ρίζα μ', εμέν πα αν ακούς, τον Νικόλαν...

Ανασίας: Πατέρα, εσού 'κι ξέρτς. Δέβα σ' οσπίτ' και

ύστερα κέσ' θα έρχομαι λέγω σε έναν έμορφον μυστικόν, έναν χαιρλίην πράμαν.

Τρυγώνα: Πατέρα, μ' ακούς ατον...

Θράσος: (την αποπαίρνει). Κόψον τη λαλία σ', καταρα-μέντσα!...

Ανασίας: Αφορισμένον ισάν!...

Θράσος: Σ' εσόν τη γούλιαν 'κ ερρούξεν ντο θα λέει με Ανασίας.

Χατούνα: Αξον, συμπέθε-ρε, τα θολά τα νερά εθαρρώ ε-κατέντσον. Ε, ας είπεν κι ατέ πα έναν λόγον.

Θράσος: Ατέ γυναίκα έν, ο νοός ατς πάντα κοντόν έν...

Ανασίας: Κοντόν (στην Τρυγώνα). Εγροίξες;

Τρυγώνα: (Πικραμένη) Ε-γροίξα. Πολεμάτεν να φουρκί-ζετέ με. (Βγαίνει από αριστερά).

* Τα βιβλία του Στάθη Ευσταθιάδη πουλιούνται στα γραφεία της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, τηλ. 28.356.

Για ενημέρωση

ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΜΑΣ ΠΟΝΤΙΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε.Σ.Σ.Δ.

συνέχεια από την 1η σελ. Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας έχουν προγράμματα κοινωνικής προστασίας των ομογενών Ποντίων από την ΕΣΣΔ και κορηγούν διάφορα επιδόματα και βοηθήματα με στόχο την αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών κατά την προσαρμογή τους.

Α) Κάλυψη πρώτων αναγκών

- Εφάπαξ κορήγηση 60.000 δρχ. σε κάθε οικογένεια για τη μεταφορά της οικοσκευής (από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας).

- Εφάπαξ κορήγηση 40.000 δρχ. κατ' άτομο για την κάλυψη των πρώτων βιοτικών αναγκών (από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας).

Β) Επιδόματα εγκατάστασης

- Εφάπαξ οικονομική ενίσχυση 2.000 - 28.000 δρχ. σε κάθε άτομο (ανάλογα με τον τόπο εγκατάστασης), για την αντιμετώπιση των προσωρινών στεγαστικών αναγκών (από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας).

- Επίδομα μετεγκατάστασης σε όσους εγκαθίστανται σε οποιαδήποτε περιοχή της χώρας, εκτός από τις περιοχές των Νομών Αττικής (πλην του Δήμου Λαυρεωτικής) και Θεσσαλονίκης, για μόνιμη απασχόληση και εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση σε τρεις μήνες από την είσοδό τους στην Ελλάδα.

Το ποσό του επιδόματος αρχίζει από 50.000 δρχ. για τους άγαμους και τους έγγαμους χωρίς παιδιά και φτάνει κλιμακωτά στις 100.000 δρχ. για έγγαμους με 4 παιδιά. Γι' αυτό το επίδομα είναι απαραί-

τη η Ελληνική υπηκοότητα. Όσοι δεν την έχουν, απαιτείται να προσκομίσουν μέσα σε άλλους 5 μήνες (πέρα των 3 μηνών) από την υποβολή της αίτησης, τη βεβαίωση για την απόκτηση της Ελληνικής υπηκοότητας/ιθαγένειας (από τον ΟΑΕΔ).

- Επίδομα μετεγκατάστασης 115.000 δρχ. σε οικογένειες ομογενών Ποντίων που εντάχθηκαν ή θα ενταχθούν στο πρόγραμμα οργανωμένης εγκατάστασης του Νομού 1150/81. Το σύνολο των δικαιούχων του επιδόματος δεν μπορεί να υπερβεί τους 450 και περιλαμβάνει όσους εγκαθίστανται στους Νομούς Ροδόπης και Ξάνθης.

Το πρόγραμμα εφαρμόζεται σε συνεργασία με την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος (ΑΤΕ) και μέχρι στιγμής έχουν καλυφθεί περίπου 330 θέσεις (από τον ΟΑΕΔ και την ΑΤΕ).

- Μηνιαίο επίδομα ενοικίου 5.000 δρχ. για έγγαμους και 3.000 για άγαμους, που διαρκεί για 2 χρόνια. Και γι' αυτό το επίδομα είναι απαραίτητη η Ελληνική υπηκοότητα. Όσοι δεν την έχουν πρέπει να προσκομίσουν μέσα σε 5 μήνες από την υποβολή της αίτησης, τη βεβαίωση για την απόκτηση της Ελληνικής υπηκοότητας/ιθαγένειας (από τον ΟΑΕΔ).

Γ) Επιδόματα σε μη εργαζόμενους

- Χορηγείται έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε όσους είναι γραμμένοι ως άνεργοι στα αρμόδια γραφεία του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, και έχουν και κάποιες άλλες προϋποθέσεις. Το ποσό της οικονο-

μικής ενίσχυσης ορίζεται σε 25 βασικά ημερομίσθια ανεργίας (σήμερα 1803 x 25 = 45.075 δρχ.) και παρέχεται κατ' ανώτατο όριο τρεις φορές (45.075 x 3 = 135.225 δρχ.) μέσα σε 18 μήνες από την είσοδό τους στην Ελλάδα (από τον ΟΑΕΔ).

- Μηνιαίο επίδομα από 1.500 δρχ. κατ' άτομο, σε όσους είναι ανίκανοι να εργαστούν (από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας).

Δ) Άλλα επιδόματα

- Χορηγείται μηνιαίο επίδομα παιδιών για τον πρώτο χρόνο από την είσοδο στην Ελλάδα. Το ποσό του επιδόματος αρχίζει από 920 δρχ. το μήνα για όσους έχουν 1 παιδί και φτάνει κλιμακωτά στις 9.500 δρχ. το μήνα για όσους έχουν 5 παιδιά. Για κάθε παιδί πέρα από τα 5 προστίθενται 1.500 δρχ. τον μήνα χωρίς περιορισμό (από τον ΟΑΕΔ).

- Χορηγείται μηνιαίο επίδομα από 1.500 δρχ. κατ' άτομο σε όσους είναι πάνω από 60 ετών (από το υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας).

- Δίδονται εφάπαξ 7.000 δρχ. για την κάλυψη εξόδων κηδείας για τους οικονομικά αδύνατους (από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας).

Περισσότερες πληροφορίες στις κατά τόπους Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

4. ΣΥΝΤΑΞΗ

Οι ομογενείς Πόντιοι που έχουν συμπληρώσει το 68ο έτος της ηλικίας τους δικαιούνται να παίρνουν σύνταξη από 10.000 δρχ. κάθε μήνα. Το ποσό αυτό χορηγείται από τις ΕΛ.Γ.Α. (πρώην ΟΓΑ).

Με την ευκαιρία λήξεως των μαθημάτων εκμάθησης ποντιακής λύρας η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας πραγματοποίησε στις 4 Μαΐου 1990 και ώρα 7.30 μ.μ. στην αίθουσα δεξιώσεων της μια χαρούμενη γιορτή. Παρόντες μέλη του Δ.Σ., ο εκπρόσωπος της ΝΕΛΕ Ημαθίας κ. Γιάννης Δάλλας και γονείς των μαθητών. Στην αρχή της εκδήλωσης μίλησε ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Αλέξ. Τσακουρίδης και ο οποίος τόνισε τη σημασία της λειτουργίας του τμήματος εκμάθησης λύρας και στη συνέχεια πήρε το λόγο ο κ. Δάλλας, ο οποίος αναφέρθηκε στο θεσμό και στην προσφορά της Λαϊκής Επιμόρφωσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι το τμήμα λειτουργούσε με οικονομική ενίσχυση της ΝΕΛΕ και με δάσκαλο το γνωστό λυράρη Θεόδωρο (Βεροιώτη) Ελευθερίου. Στο τέλος της εκδήλωσης απονεμήθηκαν από την Ε.Λ.Β. αναμνηστικοί έπαινοι στους μαθητές που παρακολούθησαν το τμήμα, καθώς επίσης και βεβαιώσεις παρακολούθησως μαθημάτων από τον εκπρόσωπο της ΝΕΛΕ. Τμητικά Διπλώματα απονεμήθηκαν επίσης στη ΝΕΛΕ Ημαθίας για τη συμβολή της στο έργο της επιμόρφωσης, καθώς επίσης και στο λυράρη Θεοδωράκη Ελευθερίου (Βεροιώτη) για την προσφορά του διδασκαλικού του έργου.

Η όμορφη γιορτούλα έκλεισε με προσφορά γλυκιματος στα παιδιά.

Τα παιδιά που παρακολούθησαν το τμήμα ήταν: Παυκαλίδης Σάββας, Παντζόγλου Σίμος, Παπαδόπουλος Ιωάννης, Ορφανίδης Σπύρος, Νικολαΐδου Μπέτυ, Τσακαλίδου Μελίνα, Σακαλίδης Ανέ-

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΔΕΛΦΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ" ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διημερίδας για τους Πόντιους από τη Σοβιετική Ένωση πραγματοποιήθηκε στις 19 και 20 Μαΐου 1990 από το Σωματείο "Παναγία Σουμελά" στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου, υπό την αιγίδα του υπουργού Μακεδονίας - Θράκης κ. Γεωργίου Τσιτζίκωστα.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης είχε ως εξής:

Σάββατο 19-5-1990

Κήρυξη των εργασιών της Διημερίδας από τον υπουργό Μακεδονίας - Θράκης κ. Γ. Τσιτζίκωστα

Προεδρείο: Γιακουστίδης Ευθύμιος, καθηγητής Ιατρικής του Α.Π.Θ.

5-5.30 Εισήγηση με θέμα: Τα προβλήματα που αντιμετωρίζουν οι Πόντιοι από την ΕΣΣΔ με την επιστροφή τους στην Ελλάδα (εκπαίδευση - γλώσσα).

Εισηγητής: Γ.Θ. Παπαδόπουλος, Προϊστάμενος Γρ. Β/θμιας Εκπ/σης Θεσ/νίκης.

5.30-6 Εισήγηση με θέμα: Η αξιοποίηση της ανταλλάξιμης περιουσίας για την αποκατάσταση των πολινοστούντων Ελληνοποντίων από

παράπλευρα εκδηλώσεις.

Σημείωση: Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Συνοικισμός "Καλλιθέα" κατοικείται από μεγάλο αριθμό Ποντίων. Πολλοί απ' αυτούς είναι και μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας. Ο Μορφωτικός Σύλλογος του Συνοικισμού είναι από τους πιο δραστήριους της περιοχής μας. Ακόμη ο Σύλλογος διατηρεί και χορευτικό ποντιακό συγκρότημα.

Το Δ.Σ. καλεί τους συμπολίτες μας να πλαισιώσουν τις

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

συνέχεια από την 1η σελ. ώρα 8.30 μ.μ.

Στο τέλος της εκδήλωσης θα ακολουθήσει γλέντι με μουσική και τραγούδια. Δ/νος: Κομνηνών 58, τηλ. 28.282, Καλλιθέα.

ΚΥΡΙΑΚΗ 25-5-90

Λαϊκός Ανάμालος Δρόμος, αφιερωμένος στη μνήμη του αείμνηστου Φάνη Τριανταφυλλίδη, ώρα 11 π.μ.

Το Δ.Σ. καλεί τους συμπολίτες μας να πλαισιώσουν τις

παραπάνω εκδηλώσεις.

Σημείωση: Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Συνοικισμός "Καλλιθέα" κατοικείται από μεγάλο αριθμό Ποντίων. Πολλοί απ' αυτούς είναι και μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας. Ο Μορφωτικός Σύλλογος του Συνοικισμού είναι από τους πιο δραστήριους της περιοχής μας. Ακόμη ο Σύλλογος διατηρεί και χορευτικό ποντιακό συγκρότημα.

Το Δ.Σ. καλεί τους συμπολίτες μας να πλαισιώσουν τις

παραπάνω εκδηλώσεις.

Την Κυριακή 27 Μαΐου 1990 τα προσφυγικά Σωματεία, με πρωτοβουλία του Σωματείου "ΑΓΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΑΒΡΑΣ" τελούν το καθιερωμένο επίσης Πανελλήνιο Ιερό Μνημόσυνο Εθνικής Μνήμης των Σφαγιασθέντων Αδελφών μας, στις Αλυσονίτες Πατρίδας Μ. Ασίας (Κων/πολη - Θράκη - Πόντος - Καππαδοκία), των πρόσφατα Σφαγιασθέντων Αδελφών μας, της Κυπριακής Τραγωδίας, και του Τελευταίου Αυτοκράτορα του Βυζαντίου Κων/νου Παλαιολόγου.

Το Μνημόσυνο, θα τελεστεί στην ανιotoρημένη Ιερά Μονή Αγίου ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΓΑΒΡΑ (Πέντε Βράσεις Λαγκαδά, 28 χλμ. από Θεσ/νίκη) με τη συμπαράσταση, της Εκκλησίας, της Πολιτείας των Δήμων και Κοινοτήτων και των Ενόπιων Δυνάμεων.

Είναι χρέος όλων μας, να σταθούμε με συγκίνηση σ' ε-

Συνέχεια στην 4η σελ.

"ΕΝΑ ΚΑΡΑΒΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ"

"Απίστευτο! Ένα ελληνικό πολεμικό καράβι μας ερχόταν απ' την Ελλάδα! Να, τώρα φαινόταν καθαρά και η σημαία του: Ελληνική σημαία! Ανυδαίο είχαμε μείνει κάτω στο γιοστό και το κυττώσαμε καθώς έσκιζε τα νερά καμαρωτό - καμαρωτό και τραβούσε πίσω προς το λιμάνι. Πολλά άπιστευτα, βέβαια, γινίκαν αληθινά εκείνον καιρό, πολλά θαύματα ακούγαμε και βλέπαμε, αλλά τούτο εδώ ξεπερνούσε τα όρια της φαντασίας.

Με κομμένη την ανάσα μας δεν χορταίναμε να το κυττάμε. Δεν ήταν ένα συννηθισμένο πολεμικό καράβι εκείνο, κι ούτε είχε τον όγκο των καταδρομικών, που λίγα χρόνια πριν ξερνούσαν τη φωτιά τους πάνω στην πόλη μας και μας τρόμαζαν με την άγρια τη θωριά τους. Ήταν ένα πολύ μικρότερο καράβι - μικρό σαν την Ελλάδα μας - αλλά γεμάτο δόξα, θρύλους, θαύματα, ένα πολεμικό καράβι γεμάτο απ' την "ανδρεία του Κανάρη". ... Τραντάχτηκε η πόλη μας και βοήζε απ' το επίστευτο μαντάτο - το νέο μεταδόθηκε σαν αστραπή:

- Ελληνικό πολεμικό!

Βούηξαν τα σπίτια, τα σχολεία, η αγορά, οι γειτονιές. Πανζουρλιόμοσ και τρέλα έπιασε τον κόσμο και πολλοί άρχισαν να τρέχουν προς το Ντερμέν ντερέ όπου μαθεύτηκε, ότι άραξε το "Βέλος".

- "Βέλος" λέγαν 'το;

- "Βέλος", "Βέλος"!

- Να λελέβα 'το, ντ' έμορφου όνομα πα έχ.

Όστε "Βέλος" το λένε; Ρωτούσαν οι γυναίκοι - να το καρώ και τι ωραίο όνομα που έχει! Άλλοι αγκαλιαζόντουσαν, άλλοι δάκρυζαν, άλλοι φιλιόντουσαν. Δικαιολογημένη κι' η χαρά κι' η τρέλα κι' ο πανζουρλιόμοσ. Το "Βέλος" ήταν το πρώτο ελληνικό πολεμικό καράβι που έφτανε στην πρωτεύουσα των Κομνηνών από τότε που είχε σκλαβωθεί από τους Τούρκους εδώ και τετρακόσια τόσα χρόνια! Θεέ μου, πως θα αναγάλιαζαν οι ψυχές των αυτοκρατόρων της Τραπεζούντας, πως θα ριγούσαν από συγκίνηση τα τείχη και τα κάστρα τους, που τόσα χρόνια τα βλέπαμε θλιμένα, μελαγχολικά, είτε απέναντί μας κάτω στο γιοστό - εκεί προς τον Πόζ Τεπέ, είτε βγαίνοντας πέρα, δυτικά, προς τα Εξώτεια.

Από τα πιο μακρινά σημεία της Τραπεζούντας ξεσηκώθηκαν όλοι και τραβούσαν προς το Ντερμέν ντερέ - άντρες, γυναίκες και παιδιά με χαρές, τραγούδια και λουλουδία - για να δουν από κοντά, να καμαρώσουν, να χαρούν και να θαυμάσουν το κομμάτι εκείνο της δοξασιμένης μας πατρίδας που μας έστελνε η μητέρα Ελλάδα. Χτυπούσαν οι καρδιές, δοκράζανε τα μάτια, πιανόταν η ανάσα - άχ τι ωραίο, τι υπέροχο που ήταν το αξιανάπτο εκείνο πολεμικό καράβι και πόσο περήφανα ανέμιζε στο κατάρτι η πολυπόθητη και πολυαγαπημένη εκείνη, η τρισένδοξη ελληνική σημαία.

Άμέ τα κανόνια του; Ζυγώναν και τα χαιδεύαν. Τι αξιανάπτα που ήταν!

- Οποίος σκοτούται απ' ατά, πάει στον παράδεισον!

Ήταν σίγουρη η γυναίκοι που τότε: Οποίος σκοτώνεται απ' τα κανόνια αυτά πηγαίνει κατ' ευθείαν στον παράδεισον! Άμέ οι ναύτες; Άμέ οι αξιωματικοί; Πόσο καλόβολοι, πόσο έμορφοι ήταν όλοι τους, γελαστοί μέσα στις κιονάτες φορεσιές τους και τι ωραία που μιλούσαν τα ελληνικά! Είχαν μια αλλιώτικη προφορά αυτοί, αλλιώς τα λέγαν, με άλλο τρόπο άλλες λέξεις.

Θα πρέπει η σκέψη να κάνει μια αναδρομή, να πάει πολλούς αιώνες πίσω, για να μπορέσει να μετρήσει σωστά και να βρει την σημασία της επισκεψής του "Βέλος" και των μεγάλων γεγονότων, με τα οποία ήταν δεμένη η παρουσία του στην πόλη μας.

Αναδρομή στην εποχή των Κομνηνών - τότε που η Τραπεζούντα ήταν αυτοκρατορία ανεξάρτητη - αφού για ανεξαρτησία επρόκειτο και τώρα κι' αυτής της ανεξαρτησίας χελιδόνη μαντατοφόρο ήταν το ελληνικό καράβι.

Είχαν περάσει, λοιπόν, 458 χρόνια από τότε που ο ελληνισμός "παρέμενε υπό τον ζυγόν του Τούρκου δυνάστου" και τώρα ερχόταν για πρώτη φορά - ύστερα από τεσσαεριστήμιση αιώνες σκλαβιάς - τούτο το ελληνικό αντιποικιλικό για να μας φέρει το μεγάλο μήνυμα της λευτεριάς, που περιλαμβανόταν στο σχέδιο της ίδρυσης "Ανεξαρτήτου Δημοκρατίας του Πόντου". Αυτό το σχέδιο υπηρετούσε το αντιποικιλικό "Βέλος" και γι' αυτό τον σκοπό μας είχε κάνει την εμφάνισή του τόσο ξαφνικά - την εποχή εκείνη των θαυμάτων - ξεκινώντας απ' την Κριμαία, όπου μονάδες του ελληνικού στόλου με επικεφαλής το θρυλικό "Κύλικ", παίρναν μέρος στις ναυτικές επιχειρήσεις της Μαύρης Θάλασσας στο πλευρό του συμμαχικού στόλου.

Για την ίδρυση της Ανεξαρτήτης Δημοκρατίας του Πόντου ήταν ανάγκη να ενισχυθεί ο ελληνικός πληθυσμός σε αριθμό, και γι' αυτό έγινε η σκέψη να μεταφερθεί στην Τραπεζούντα το πλήθος των προσφύγων που είχαν φύγει στην Κριμαία και τις άλλες πόλεις της Ρωσίας. Το "Βέλος" ήταν επιφορτισμένο να εξετάσει τον τρόπο και τα προβλήματα της στέγασης των Ελλήνων που επρόκειτο να μας έλθουν και για την μεταφορά των οποίων είχαν κιόλας ετοιμαστεί μεγάλα εμπορικά καράβια.

Πως να μη πιάσει πανζουρλιόμοσ τον κόσμο με όλα αυτά τα όνειρα αιώνων, που σήμερα γινόντουσαν πραγματικότητα; Αναγαλλιάζουν σίγουρα στους τάφους τους οι ψυχές των αυτοκρατόρων της Τραπεζούντας, αναγαλλιάζαν τα τείχη και τα κάστρα τους, αλλά περισσότερο αναγάλιαζε ο λαός των Ελλήνων που επιζούσε και κρατούσε όσπιο στην ψυχή του αιώνες ολόκληρους - τον πόθο της λευτεριάς μαζί με την ανάμνηση των περασμένων, όσο μακρινά κι αν ήταν.

Οι ναύτες του "Βέλος" γινόντουσαν ανάρπαστοι όπου κι αν πηγαίνανε:

- Τους είδατε; Τους είδατε;

- Τους είδαμε! Τους είδαμε!

Απόσπασμα από το βιβλίο του Δημ. Ψαθά "Γη του Πόντου"

- Ντ' έμορφοι πα είναι!

Και τί έμορφοι που είναι! Η δοξολογία στον μητροπολιτικό ναό πήρε μορφή λαϊκού συναγεμμού, έτρεχε ο λαός, χαλούσαν τον κόσμο οι καμπάνες. Γαλανόλευκες ομοίωμορφες φορεσιές ραφίκαν στα γρήγορα για τα κορίτσια των σχολείων, που είχαν παραταχθεί για την υποδοχή του κυβερνήτη και των αξιωματικών. Μέσα σε κατανοητή σιγή και με βυζαντινή λαμπρότητα έγινε η δοξολογία.

Ακολούθησαν γιορτές, υποδοχές ολούθε, ολόκληρη η Τραπεζούντα ήταν βουτηγμένη στο ασπρογάλανο κι' ο κόσμος δεν κουραζόταν να τρέχει προς το Ντερμέν Ντερέ για να δει από κοντά το "Βέλος". Έτυχε, μάλιστα, τις μέρες εκείνες να φτάσει κι' ένα εγγλέζικο θωρηκτό στην όλη μας - το "Σιδρούς Δούζ" - κι αμέσως κάλπιαζε η φαντασία και πήρε δρόμο:

- Ήλθε και ο Αβέρωφ!

- Ο Αβέρωφ;

- Ναί, ήλθε, ήλθε!

Προτού διαπιστωθεί, ωστόσο, ότι δεν ήταν αλήθεια αυτό, νάσου και φτάνει ανάμεσα στο πλήθος και μια γριούλα από μια πολύ μακρινή γειτονιά της Τραπεζούντας και καταστακισμένη, λαχανιασμένη ζητά ν μάθει:

- Να λελέβα 'το, πού εν ο Αβέρωφ;

Να το καρώ - έλεγε - πού είναι ο Αβέρωφ; Κι όταν της είπαν ότι, δυστυχώς, είχε γίνει λάθος, δεν ήταν ο Αβέρωφ, αλλά ένα πολύ μεγάλο και ωραίο εγγλέζικο θωρηκτό που άξιζε τον κόπο να το δει, μια κι' έκανε τόσο δρόμο, απάντησε, με μεγάλη απογοήτευση κι έσκατη περιφρόνηση:

- Αφού κι' εν τ' εμέτερον ο Αβέρωφ, τπέν πά κι' εν!

Αφού, δηλαδή, δεν είναι ο δικός μας ο Αβέρωφ τίποτα δεν άξιζει!

Και ξαναγύρισε πίσω στη μακρινή της γειτονιά απασχώνοντας να ρίξει έστω και μια ματιά στο εγγλέζικο θωρηκτό.

Άλλά να και το μοιραίο περιστατικό που θα ρίξει τον ίσκιό του πένθους μέσα σε τούτη τη χαρά. Βράδυ. Δεξίω-

σου με την παρουσία τους οι Θρησκευτικές, Πολιτικές, Στρατιωτικές Αρχές, τα Προσφυγικά Σωματεία, οι λοιποί Πολιτιστικοί και Κοινωνικοί Φορείς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Αρχιερατική Θεία Λειτουργία Ιερουργούντος του Σεβ. Μητροπολίτη Λαγκαδά κ. Σπυρίδωνος.

- Επιμνημόσυνη Δέηση

- Προσκλητήριο Νεκρών

- Κατάθεση στεφανιών από τον υπουργό Μακεδονίας Θράκης, τον Γεν. Πρόξενο της Κύπρου, τον Σωματάρχη εκ μέρους των Ενόπλων Δυνάμεων, τον Επιθεωρητή Αστυνομίας εκ μέρους της Ελ. Αστυνομίας, τους εκπροσώπους των Ομοσπονδιών προσ. σωματείων, των προσφ. Σωματείων και των λοιπών φορέων.

- Χαιρετισμός του προέδρου της Συντ. Επιτροπής, του Γεν. Προξένου της Κύπρου,

ση στην εμπορική Λέσχη. Κατόφωτο το κτίριο, πλήθος απ' έξω, η μπάντα να παίζει ασταμάτητα κι' οι καλεσμένοι να φτάνουν χαρούμενοι επιστήμονες, τραπεζίτες, μεγαλέμποροι - όλα τα μεγάλα ονόματα της πόλης μας - και μαζί φυσικά και οι επίσημοι, οι αρμοστές της Αγγλίας, της Γαλλίας, οι Αμερικανοί σύνδεσμοι, οι στρατιωτικές αρχές του τόπου. Φωνές του κόσμου στο δρόμο:

- Ερχονται, έρχονται!

- Πούντοι;

- Νάτοι, νάτοι!...

Κάτασπρες φάνηκαν μέσα στο μισοσκόταδο οι στολές των αξιωματικών του "Βέλος". Η μπάντα αρχίζει αμέσως τον εθνικό ύμνο. Οι άσπρες στολές ζυγώνουν κιόλας προς την είσοδο της Λέσχης.

- Ζήτω η Ελλάς!

Όμως η κραυγή κόβεται μονομιάς απ' όσα έγιναν αστραπιαία. Μέσα από το πλήθος είχα φανεί απότομα ένα πιστόλι να σημαδεύει έναν απ' τους αξιωματικούς του "Βέλος". Την ίδια στιγμή, αντήχησαν οι πιστολιές κι' ένα παιδί δικό μας κυλίστηκε στο χώμα.

Αναστάτωση. Αναβρασμός. Δεν φεύγει ο κόσμος, ούτε παθαίνει πανικό. Χυμάσαν τρελός να δει μήπως χτυπήθηκε κανείς απ' τους αξιωματικούς του "Βέλος".

- Κανείς!

- Όλοι εντάξει;

- Εντάξει, εντάξει.

Μόνον ο ντόπιος μας βριακόταν ξαπλωμένος στο δρόμο, πλημμυρισμένος στο αίμα. Είχε κάνει το θαύμα του ο Μεμέτης. Η χαρά γύρισε στο πένθος. Με βαρεία καρδιά οι Ελληνες αξιωματικοί κι' οι καλεσμένοι της δεξίωσης φύγαν απ' τον τόπο του δράματος. Τα φώτα έσβησαν. Ο δρόμος ερημώθηκε. Την άλλη μέρα έγινε η κηδεία του άτυχου νέου. Δάκρυα, λουλούδια για το θύμα και κατάρες για τον φονιά.

Υστερα έφυγε και το "Βέλος". Βαρεία η ατμόσφαιρα. Μαύρα προμηνύματα μιας κάποιας μπόρας μακρινής, που έσπρωχνε και προς εμάς τα σύννεφά της...

24 Ιουνίου 1990 ημέρα γιορτής Αγίου Ιωάννη Βαζελώνα, ώρα 7 - 10 το πρωί: Ορθρος και Αρχιερατική Λειτουργία από το Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Σερβίων και Κοζάνης κ.κ. Διονύσιο, ο οποίος και θα κηρύξει τον Θείο λόγο.

Όρα 9.30 το πρωί: προσέλευση των επισήμων.

Όρα 10.30 το πρωί: λιτόνευση της Ιερής Εικόνας του Θαυματουργού Αγίου και απόδοση πμών από το τμήμα Στρατού της Ι.Χ. Μερραρχίας Α.Σ.Σ.

Όρα 11 το πρωί: Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Σωματείου κ. Στάθη Παναγιωτίδη.

Στις λαογραφικές μας εκδηλώσεις θα λάβουν μέρος καλλιτεχνικά συγκροτήματα απ' όλη την Ελλάδα.

Όρα 12 το πρωί: Δεξίωση επισήμων

Οι εκδηλώσεις θα συνεχιστούν σ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, μέχρι την επόμενη 25 Ιουνίου 1990.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Τις οικογένειες των συμπατριωτών μας Κώστα Σαββίδη (εξαμελής) και του Απόστολου Λευκόπουλου (οκταμελής) επισκέφθηκαν μέλη

της Ομάδας Συμπάραστασης της Ε.Λ.Β.

Στις φωτογραφίες διακρίνονται ανάμεσα στις οικογένειες των συμπατριωτών μας,

τα μέλη της Ομάδας Βάσω Μπρανιώτου, Παναγιώτης Μουρατίδης, Μπάμπης Καπουρτίδης και Καίτη Ποταμούλου.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΔΕΛΦΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

εκπ. Ομοσπονδιών των Προσφ. Σωμ.

- Ομιλία από τον υπουργό Μακεδονίας - Θράκης κ. Γ. Τσιτζίκωστα

- Πατριωτικές, λαογραφικές εκδηλώσεις.

Γεύμα προς τιμήν των εκπροσώπων αρχών και σωματείων από την Συντ. Επιτροπή.

Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΖΕΛΩΝΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σας καλούμε να τιμήσετε με την παρουσία σας, τις εορταστικές εκδηλώσεις της Πανελληνίας Πανηγύρης ΑΠΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΖΕΛΩΝΑ, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν στο χώρο της Ιερής Μονής, στις 24 Ιουνίου 1990, ημέρα Κυριακή, σύμφωνα με το σχετικό πρόγραμμα, που έχει ως εξής:

23 Ιουνίου 1990 ώρα 7 το απόγευμα Μεγάλος Εορτηνός. Στη συνέχεια ολονύκτια αγρυπνία και γενική φωταγώγηση του Ιερού Ναού.

ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΤΑ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΝ

ΠΑΝΔΗΜΟΝ ΕΤΗΣΙΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΕΙΣ ΙΕΡΑΝ ΜΟΝΗΝ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΤΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Σωματείου "Άγιος Γεώργιος Περιστερεώτα" που εδρεύει εις την Θεσ/νίκην, κάνει γνωστό εις όλους τους ευλαβείς Χριστιανούς, ότι την Κυριακή 3 Ιουνίου 1990, ημέρα της Πεντηκοστής και την Δευτέρα 4 Ιουνίου 1990, ημέρα της Αγίας Τριάδος, θα γίνουν αι από την ανιστόρητον της Ιερής Μονής καθιερωμένοι τις ημέρες αυτές ετήσιες μεγαλοπρεπείς Θεΐαι Λειτουργΐαι και το πάνδημον Μνημόσυνον εις την Ιεράν Μονήν Αγίου Γεωργίου Περιστερεώτα εις Ροδοχώρι Ναούσης.

Εν Θεσσαλονίκη 15 Μαΐου 1990

Το Διοικητικόν Συμβούλιον